

REFERAT Byrådet d. 10-10-2024

Mødedato Torsdag d. 10. oktober 2024 kl. 16:00

Mødested Det Gamle Rådhus (2. budget)

Indholdsfortegnelse

Procedurespørgsmål.....	3
2. behandling af budget 2025-28.....	4
Lukket: Høringssvar til budget 2025-2028 med følsomme personoplysninger.....	9

Punkt 395: Procedurespørgsmål

00.01.00-G01-153-22

Beslutning

Godkendelse af Claus Ørsted (A) som stedfortræder for Anker Boje (A).
Godkendelse af Henrik Leth (A) som stedfortræder for Pia Moldt (A).
Godkendelse af Jan Buus Larsen (V) som stedfortræder for Claus Berggren (V).
Godkendelse af Christian Boldsen (C) som stedfortræder for Bo Ratz (C).
Godkendelse af Pernille Heibøll Sørensen (Æ) som stedfortræder for Kaper Fuhr Christensen (Æ).

Godkendelse af taletidsregler

Godkendelse af afstemningsregler

Sagsfremstilling

Byrådet har besluttet, at byrådsmøderne indledes med procedurespørgsmål. Under punktet kan byrådet træffe procedurebeslutninger i relation til den overordnede dagsorden.

Eksempler på beslutninger:

- Sagens placering på dagsordenen ændres, f.eks. at et punkt flyttes frem, hvis der er mange tilhørere til en sag.
- At sagernes rækkefølge ændres ud fra hensyn som sagens hastende karakter, væsentlighed, aktualitet m.v.
- Sager behandles sammen
- At sager afvises fra dagsordenen
- At sager flyttes i mellem den lukkede og åbne dagsorden.

Punkt 396: 2. behandling af budget 2025-28

00.01.00-S55-1-23

Resume

Den 20. september 2024 blev der indgået aftale om budgettet for 2025-28 mellem partierne Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre. Som følge heraf er der udarbejdet en række ændringsforslag til det af forvaltningen fremsendte budgetforslag (basisbudgettet). Budgetforslaget inklusiv ændringerne fra den indgåede budgetaftale udgør det samlede budget for 2025-28.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at ændringsforslag til budget 2025-2028 fra aftalepartierne (inklusiv tekniske korrektioner) samt vedlagte aftaletekst godkendes,
2. at udskrivningsprocenten som følge af aftalen hæves fra 25,8% til 26,0%,
3. alle øvrige procenter/promiller forbliver uændrede i 2025 i forhold til 2024,
4. at Randers Kommune vælger at selvbudgettere udskrivningsgrundlaget for 2025,
5. at rådighedsbeløb på anlægsområdet i 2024 reduceres med 25,7 mio. kr. som følge af de afledte konsekvenser af budgetaftalen,
6. at der gives anlægsbevillinger på 84,1 mio. kr. i alt svarende til de afsatte rådighedsbeløb vedr. ramme- og puljebevillinger i 2025 jf. investeringsoversigten,
7. at det midlertidige forbrugs-/indkøbsstop samt anlægsstop og udskydelse af forbrug af decentral opsparring ophæves med vedtagelsen af budget 2025-2028,
8. at forvaltningen bemyndiges til at foretage tekniske korrektioner i budgettet (som beskrevet i sagsfremstillingen), hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til den koordinerende budgetlægning på landsplan og overholdelse af den samlede service- og anlægsramme på landsplan, der er aftalt mellem regeringen og KL,

Beslutning fra Økonomiudvalget, 3. oktober 2024, pkt. 211:

1. at indstilles godkendt med 7 stemmer for og 2 imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti og Østbroen.
2. at indstilles godkendt.
3. at indstilles godkendt.
4. at indstilles godkendt.
5. at indstilles godkendt.
6. at indstilles godkendt.
7. at indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Østbroen.
8. at indstilles godkendt.

Lise-Lotte Leervad (A) deltog som stedfortræder for Ellen Petersen (A).

Beslutning

1. at godkendt med 21 stemmer for og 9 imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti, Beboerlisten, Østbroen, Velfærdslisten, Enhedslisten, Henriette Malland og Jens Peter Hansen. Frank Nøgaard var fraværende.
2. at godkendt med 29 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Liberal Alliance. Frank Nøgaard var fraværende.
3. at godkendt. Frank Nøgaard var fraværende.
4. at godkendt. Frank Nøgaard var fraværende.
5. at godkendt. Frank Nøgaard var fraværende.

6. at godkendt. Frank Nøgaard var fraværende.

7. at godkendt med 26 stemmer for og 3 imod. Imod stemte Østbroen. Beboerlisten undlod at stemme. Frank Nøgaard var fraværende.

8. at godkendt. Frank Nøgaard var fraværende.

Claus Ørsted (A) deltog som stedfortræder for Anker Boje (A).

Henrik Leth (A) deltog som stedfortræder for Pia Moldt (A).

Christian Boldsen (C) deltog som stedfortræder for Bo Ratz (C).

Jan Buus Larsen (V) deltog som stedfortræder for Claus Berggren (V).

Pernille Heibøll Sørensen (Æ) deltog som stedfortræder for Kasper Fuhr Christensen (Æ).

Sagsfremstilling

Den 20. september 2024 blev der indgået aftale om budgettet for 2025-28 mellem partierne Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre (herefter benævnt aftalepartierne). Alle ændringsforslag som følge af aftalepartiernes budgetaftale fremgår af vedlagte bilag med tilhørende aftaletekst.

Budgetaftalen indebærer at udskrivningsprocenten hæves fra 25,8% til 26,0% med bemærkning om, at procenten senest i 2029 skal sænkes til 25,8% igen. Alle øvrige procenter/-promiller forbliver uændrede i forhold til 2024, jf. nedenstående oversigt:

- Udskrivningsprocent: 26,0
- Grundskyldspromille vedrørende produktionsjord: 7,2 promille
- Grundskyldspromille vedrørende øvrige ejendomme: 13,9 promille
- Dækningsafgift af forretningsejendommers grundværdier: 6,2 promille
- Kirkeskatteprocent: 0,89

På tidspunktet for indgåelse af budgetaftalen, havde KL oplyst, at der kunne forventes en beskedent nettooverskridelse af skatten på landsplan på ca. 10 mio. kr. Den forventede sanktion som følge heraf er indregnet i det beregnede merprovenu som følge af skattestigningen.

I forbindelse med udarbejdelse af nærværende sagsfremstilling har KL oplyst, at der nu samlet forventes en mindre skatteenedsættelse på landsplan. Hvis denne forventning ender med at holde, vil Randers Kommunes skatteforhøjelse kunne gennemføres sanktionsfrit.

Budgettet for 2025-28 udgøres herefter af budgetforslaget 2025-28 (med tilhørende budgetbemærkninger) inklusiv tekniske korrektioner og de ændringsforslag der fremgår af budgetaftalen mellem aftalepartierne.

Senest ved byrådets 2. behandling af budget 2025-28 skal det besluttes, om kommunen skal vælge det statsgaranterede eller selvbudgetterede udskrivningsgrundlag i 2025. De aktuelle tal for 2025 viser foreløbigt en økonomisk fordel ved selvbudgettering på 35,6 mio. kr. Dette skyldes, at væksten i udskrivningsgrundlaget på landsplan nu forventes at være højere, jf. Økonomiministeriets Økonomiske Redegørelse, august 2024. Ifølge KL forventes langt størstedelen af landets kommuner (herunder 6-byerne) at vælge selvbudgettering. Når en stor gruppe af kommuner vælger selvbudgettering, vil risikoen ved valg af selvbudgettering blive mindre, idet et eventuelt samlet tab vil blive kompenseret via bloktilskuddet i 2028. Tilsvarende vil risikoen ved at vælge statsgaranti blive større, jo flere af landets kommuner der vælger at selvbudgettere.

På baggrund af ovenstående beskrivelse anbefaler forvaltningen, at Randers Kommune vælger at selvbudgettere i 2025. Det anbefales endvidere, at de økonomiske konsekvenser ved valg af selvbudgettering ikke budgetlægges, men at Randers Kommune afventer den endelige afregning i 2028 og revurderer konsekvenserne i forbindelse med den kommende budgetlægning for 2026-2029. Der henvises til vedlagte notat om valget mellem statsgaranti og selvbudgettering for en nærmere beskrivelse.

De tekniske ændringer, der har fundet sted efter lukningen af basisbudgettet, er beskrevet nærmere i særskilt notat. Disse korrektioner vedrører primært ændringer på skatte- og tilskudssiden som følge af opdateret model fra KL (med udgangspunkt i den økonomiske redegørelse fra august 2024). I de tekniske korrektioner er også indeholdt det ekstraordinære finansieringstilskud på 56,7 mio. kr. som Randers Kommune modtager i 2025 i

forlængelse af regeringens finanslovsforslag. De tekniske korrektioner er indarbejdet sammen med de øvrige ændringsforslag og godkendes sammen med disse.

Der pågår i øjeblikket en koordineret politisk budgetlægning i regi af KL. Formålet er at sikre samlet overholdelse af de rammer for kommunernes udgifter til service og anlæg, som er aftalt mellem regeringen og KL i økonomaftalen for 2025. Såfremt det bliver nødvendigt, at Randers Kommune bidrager til at løse de resterende udfordringer på udgiftssiden, foreslås det - i lighed med tidligere år - at forvaltningen bemyndiges til at foretage tekniske korrektioner i det endelige budget som indrapporteres til Indenrigsministeriet. Disse afgrænses til at omfatte regulering af service- og/eller anlægsbufferen (tekniske buffere der er indarbejdet i budgettet med henblik på at sikre mulighed for forbrug af opsparing fra tidligere år), regulering af de skønnede udgifter til jordkøb/byggemodning i 2025 samt omflytning af anlægsudgifter i 2025, der isoleret set også kan betragtes som serviceudgifter. Ingen af de nævnte reguleringer har betydning for kommunens samlede økonomi.

Vedlagt dagsordenen er en opdateret udgave af investeringsoversigten på anlægsområdet inklusiv en oversigt over de anlægsprojekter, hvortil der søges anlægsbevilling i forbindelse med vedtagelsen af budget 2025-28 samt en oversigt med "tekniske rettelser af anlægsbevillinger".

Til byrådets 1. behandling blev der fremsendt en takstoversigt. Takstoversigten er nu tilrettet under forudsætning af, at ændringsforslag fra aftalepartierne vedtages. Tilføjelser/opdateringer er markeret særskilt i vedlagte takstoversigt.

Fristen for fremsendelse af ændringsforslag til budgettet fra partier/lister er den 30. september kl. 10.00. De modtagne ændringsforslag fra partier udenfor budgetaftalen vil blive eftersendt dagsordenen efter udløbet af denne frist.

Med hensyn til ændringsforslagene skal det bemærkes, at forvaltningen i forskellig grad har været behjælpelig med teknisk assistance og beregninger. Det er dog alene forslagsstilleren, der står inde for forudsætningerne og muligheden for gennemførelse af forslagene rent indholdsmæssigt - herunder eventuelle afledte virkninger eller dynamiske effekter, som måtte indgå i disse.

Der er modtaget en lang række høringssvar til budget 2025-28. Høringssvarene er inddelt i tre sæt bilag: Høringssvar uden følsomme personoplysninger (del 1), høringssvar på med følsomme personoplysninger (del 2) og høringssvar modtaget uden om høringsportalen (del 3). Vedhæftet denne dagsorden er del 1, som er opdateret med høringssvar modtaget efter fristens udløb. Del 2 er ligeledes blevet opdateret med høringssvar modtaget efter fristens udløb og fremgår sammen med del 3 af særskilt lukket punkt på dagsordenen af hensyn til beskyttelsen af følsomme personoplysninger.

Økonomi

Som følge af kommunens økonomiske situation er aftalepartierne enige om, at de økonomiske styringsmål vedrørende anlægsniveau, gæld og størrelsen af den ikke-disponerede kassebeholdning suspenderes indtil videre. Aftalepartierne er endvidere opmærksomme på, at budgetaftalen ikke fuldt ud overholder det overordnede styringsmål omkring balance på det skattefinansierede område. Jævnfør den indgåede budgetaftale forudsætter aftalepartierne, at den resterende genopretning af kommunens økonomi kan gennemføres i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029.

I juni måned besluttede byrådet et midlertidige forbrugs-/indkøbsstop samt et anlægsstop og udskydelse af forbrug af decentral opsparing. Aftalepartierne er enige om, at disse foranstaltninger ophæves med vedtagelsen af budget 2025-2028, idet aftalepartierne samtidigt forventer, at den samlede kommunale organisation fortsat udviser en høj grad af budgetdisciplin og økonomisk ansvarlighed i de løbende økonomiske dispositioner.

Indenrigs- og sundhedsministeriet har meddelt lånedispensation til Randers Kommune på 17 mio. kr. i 2025. Aftalepartierne er enige om, at der på baggrund heraf optages lån på 17 mio. kr. som indgår som generel finansiering af budgetaftalen. Randers Kommune har derudover modtaget en dispensation på op til 375 mio. kr. vedrørende udgifter i forbindelse med jordskredet ved Nordic waste. Ifølge budgetaftalen skal forvaltningen fremlægge særskilt sag herom - herunder de likviditetsmæssige konsekvenser.

Budgetaftalen forudsætter reduktioner af følgende ikke-disponerede anlægsprojekter i 2024:

Konsekvens af budgetaftale i 2024 (anlæg)	1.000 kr.
Midler til Højsletvej i 2024	-1.178
Midtbystrategi i 2024	-500
Infrastrukturplan nulstilling i 2024	-24.060
I alt	-25.738

Der forudsættes således en samlet reduktion af kommunens anlægsudgifter på 25,7 mio. kr. i 2024, hvilket indarbejdes på linje med de øvrige ændringer som følge af budgetaftalen for 2025-28. Aftalepartierne er desuden enige om, at den forventede ubalance i regnskab 2024 på i alt 37,1 mio. kr. finansieres som en del af den samlede budgetaftale for 2025-2028.

Af investeringsoversigten (se vedlagte bilag) fremgår de anlægsrammer og -puljer, hvor der søges om anlægsbevilling i forbindelse med vedtagelsen af budget 2025-28. Det drejer sig om 84,1 mio. kr. Anlægsbevillingerne har ingen likviditetsmæssig betydning, men er byrådets tilladelse til at igangsætte anlægsprojekterne.

Budgettet for 2025-2028 medfører en række besparelser, der får konsekvenser for flere medarbejders arbejdssituation i form af omplaceringer eller egentlig afskedigelse. I den forbindelse lægger aftalepartierne afgørende vægt på, at omplaceringer og personalebudsninger sker sagligt og i henhold til lovgivningen og aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Direktionen anmodes om at tilrettelægge en proces som sikrer dette og som samtidigt gennemføres på en måde, hvor kommunens personalepolitiske værdier efterleves.

Hvis kommende forhandlinger om finansloven for 2025 betyder tilførsel af ikke-øremærkede midler til kommunen - som ikke er adresseret andre steder i den indgåede budgetaftale - er aftalepartierne enige om, at konkret udmøntning af disse skal drøftes nærmere i kredsen af aftalepartier.

For øvrige økonomiske konsekvenser henvises til vedhæftede ændringsforslag og aftaletekst fra aftalepartierne samt budgetmaterialet i øvrigt.

Bilag

Budgetaftale 2025-28.pdf

Oversigt ændringer budgetaftale 2025-2028.pdf

Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering i 2025

Tekniske korrektioner til budget 2025-2028 (notat)

Bevillingsoversigter 2025 vs.2

Investeringsoversigt 2025-2028 (til 2. behandlingen)

Hovedoversigt vs.2

Takster 2025

LISTERNE OG HM_BUDGETTEKST 2025

LISTERNE OG HM_ÆNDRINGSFORSLAG BUDGET 2025-2028

ØSTBROEN Budgetstekst 2025 -2028 - 290924.pdf

ØSTBROEN - forslag til budget 2025-28

Jens Peter Hansen - bemærkninger til eget budgetforslag.pdf

Jens Peter Hansen - forslag til budget 2025 - 2028

SF_ÆNDRINGSFORSLAG BUDGET 2025-2028.pdf

Henriette Malland_Ændringsforslag til budget 2025.docx

Henriette Malland_Notat dagplejen 2021.pdf

Beboerlisten_Ændringsforslag budget 2025-2028 -

Udtalelse vedrørende Randers Kommunes budgetforlig.docx

Høringssvar til budget 2025-28 - Del 1 samlet opdateret med for sent indkomne.pdf

Punkt 397: Lukket: Høringssvar til budget 2025-2028 med følsomme personoplysninger

85.00.00-K04-4-24